

HBV - HCV - HIV:
THREE DIFFERENT AND SERIOUS THREATS FOR EUROPEAN YOUNG PEOPLE.
A NETWORK TO STUDY AND TO FACE THESE CHALLENGES IN THE
PARTICIPATING COUNTRIES.

HBV

Charakteristika onemocnění

Virová hepatitida typu B, dříve nazývaná **sérová žloutenka**, je vyvolána virem hepatitidy B. Jedná se o vysoce odolný virus. V kapce zaschlé krve přežívá několik týdnů, zmrazení ho neničí. Zničen je např. po pětiminutovém varu nebo vhodnými dezinfekčními prostředky. Je známo, že tato infekce je 100x nakažlivější než AIDS.

Inkubační doba je dlouhá, 50 - 180 dní, nejčastěji 3 měsíce. Kromě necharakteristických příznaků chřipkových, žaludečních a střevních bývají často přítomny příznaky kloubní, kožní a nervové. Onemocnění hepatitidou B přechází u 5 - 10 % pacientů do chronicity. Poškození jater může končit cirhózou nebo rakovinou jater. Také u tohoto typu infekce může, ale nemusí dojít k zežloutnutí kůže a sliznic. K lékaři pacient přichází často s netypickými příznaky. Pro určení diagnózy jsou důležité nejen příznaky, ale i výsledky biochemického a sérologického vyšetření.

Zdrojem onemocnění je infikovaný člověk, a to několik týdnů před objevením se prvních příznaků onemocnění a po dobu akutního onemocnění. Někteří chronicky nemocní jsou nakažliví po celý život.

Cesty přenosu

Virus byl nalezen téměř ve všech tělních tekutinách, ale pro přenos infekce má největší význam krev, dále sperma a poševní sekret. Přenos krví se uplatňuje např. ve zdravotnických zařízeních, a to buď jako profesionální onemocnění u zdravotníků, nebo jako nemocniční (tzv. nozokomiální) nákaza u pacientů. Častá jsou onemocnění intravenózních narkomanů, (injekční aplikace drogy do žíly), kteří používají společné jehly, stříkačky, další pomůcky a roztoky. Nebezpečí představují i krví kontaminované nástroje při manikúře, pedikúře, akupunktúře nebo módních aktivitách - tetování nebo piercingu). V přenosu nákazy se uplatňují i společně užívané holicí strojky, zubní kartáčky a všechny předměty, na nichž může ulpět i mikroskopické množství krve. Významný je přenos pohlavním stykem, který ve vyspělých zemích v současnosti představuje nejzávažnější způsob přenosu. Přenos z infikované matky na plod nebo novorozence je další významný způsob přenosu, který se uplatňuje nejvíce v některých zemích Asie a Afriky.

Virová hepatitida B se vyskytuje na celém světě. Vysoce endemickými oblastmi jsou JV Asie, Afrika, Amazonie v Jižní Americe, Aljaška. V rozvojových zemích onemocní nejčastěji děti, ve vyspělých zemích dospívající a dospělí. V České republice je v posledních letech hlášeno průměrně 300 případů onemocnění ročně. Dochází k pozvolnému poklesu nemocnosti u dětí a starších osob, po zavedení očkování též u dospívajících a mladých dospělých. Kromě sexuálního přenosu se v této skupině populace uplatňují rizikové faktory, zvláště intravenózní narkománie.

Prevence

Prevence onemocnění spočívá především v ochraně před kontaktem s krví a tělesnými sekrety infikovaných. Rizikem je nejen intimní kontakt s nakaženou osobou, nechráněný pohlavní styk, společné používání jehel, stříkaček a roztoků u drogově závislých, ale i společné používání

HBV - HCV - HIV:

THREE DIFFERENT AND SERIOUS THREATS FOR EUROPEAN YOUNG PEOPLE.
A NETWORK TO STUDY AND TO FACE THESE CHALLENGES IN THE
PARTICIPATING COUNTRIES.

hygienických potřeb. Existuje možnost pasivní i aktivní imunizace. Podání specifického imunoglobulinu (pasivní imunizace) se používá ve speciálních situacích, kdy je požadován okamžitý nástup ochrany (např. u poranění o jehlu u neočkované osoby, u novorozence infikované matky) . Pro aktivní imunizaci se používají bezpečné a účinné očkovací látky. Během šesti měsíců se aplikují tři injekce, ochrana je dlouhodobá až celoživotní. Strategie očkování v našem státě vychází z doporučení Světové zdravotnické organizace. Od poloviny roku 2001 se očkují děti v rámci pravidelného očkovacího kalendáře, a to všechny děti v prvním a ve 12. roce života. Kromě toho se očkují rizikové skupiny - zdravotníci, pacienti léčení na hemodialýze, dále novorozenci matek infikovaných virem hepatitidy B, osoby v úzkém kontaktu s infikovanými, chovanci ústavů sociální péče, osoby poraněné neznámou kontaminovanou injekční jehlou. Tato očkování jsou hrazena státem. Očkování za úhradu si může vyžádat každý. Informace lze získat u praktického lékaře, Zdravotních ústavech a dalších specializovaných pracovištích (infekční oddělení v nemocnicích). Očkování je také doporučováno osobám cestujícím do oblastí s vysokým výskytem této infekce, osobám s rizikovým chováním (osobám střídajícím sexuální partnery, intravenózním narkomanům), hemofilikům, diabetikům, rodinným příslušníkům infikovaných.

V případě onemocnění virovou hepatitidou B je pacient hospitalizován na infekčním oddělení. Osoby, které s ním byly v kontaktu se podrobují lékařskému vyšetření, a to poprvé do 3 dnů po izolaci pacienta a dále minimálně za 90 a 150 dní po posledním styku s nemocným.

Tab. 1 - Základní charakteristika virových hepatitid

	Hepatitida				
	A	B	C	D	E
Původce	Hepatovirus	Hepadnavirus	Hepacivirus	Delta virus	Hepevirus
Přenos fekálně-orální	ano	ne	ne	ne	ano
Přenos parenterální	zřídka	ano	ano	ano	zřídka
Přenos vertikální	bezvýznamný	významný	ano	ano	ano
Inkubace (dny)	15-50	30-180	15-160	30-180	15-60
Smrtnost akutní fáze	minimální	malá	minimální	malá	malá (ale v těhotenství vyšší)
Přechod do chronické fáze	ne	ano	ano	ano	ne
Možnost pasivní imunizace	ano	ano	ne	ne	ne
Možnost očkování	ano	ano	ne	ano (proti VHB)	zatím ne
Rozšíření	geopolitní	geopolitní	geopolitní	endemické oblasti	endemické oblasti

zdroj: www.zdn.cz